



www.mee.hu

Magyar Elektrotechnikai Egyesület Hungarian Electrotechnical Association

1055 - Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8
Tel.: 312-0662, 353-0117, Fax.: 353-4069
E-mail: mee@mee.hu

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület figyelemmel kíséri a Kormánynak az ország új energiapolitikája kialakítását célzó törekvéseit és az Országgyűlésben az erről szóló vitákat. Egyesületünk az energiapolitika szakszerűségéért érzett felelősség tudatában szakértői véleményt készített, melyet eljuttatott az Országgyűlés politikai döntéshozóihoz.

A szakértői véleményből kiderül, hogy kiegyensúlyozott, konzisztens, szakmai részleteiben is jól kidolgozott energiapolitika érdekében további munka szükséges, amiben Egyesületünk közreműködését is felajánlja. Az Országgyűlés lehetősége, hogy a politikai irányokat kijelölje.

A vélemény és javaslatok az eredeti határozati javaslat szerkezetét követve készültek.

Tézis-jellegű vélemények és megállapítások

a MEE szakértőinek véleménye alapján a „H/4858. számú,
a 2007-2020 közötti időszakra vonatkozó energiapolitikai
konceptióról szóló országgyűlési határozati javaslatról.

A tárggyal kapcsolatos véleményeink és megállapításaink megfogalmazásának célja, hogy – miközben üdvözljük a hivatkozott dokumentumok elkészültét és azok országgyűlési határozattal való megerősítésének szándékát – felhívjuk a döntéshozók figyelmét az OGY határozat tervezetében és háttéranyagában fellelhető néhány súlyponti szakmai hiányosságra és ellentmondásra, szükségesnek tartva azok kiküszöbölését. Az energetikával foglalkozó szakmai szervezetként, nem érezzük magunkat illetékesnek általános társadalom- és gazdaságpolitikai kérdésekben, de hivatkozással az energetika területén felhalmozott - tudományos-, szakmai-, tervezési-, fejlesztési-, szervezési-, építés-szerelési- és üzemeltetési - mintegy évszázados ismereteinkre és tapasztalatainkra, szükségesnek tartjuk, hogy a közjót szolgáló, a társadalom többsége által elfogadott és megvalósulásában támogatott energiapolitika megalapozásához és kialakításához szakmai tisztességünk és felelősségünk szerint hozzájáruljunk.

1. Az új energiapolitikai stratégiára sürgető szükség van, melynek kidolgozása és elfogadtatása már nem tűr további halogatást és/vagy halasztást. A témában nagyon sok vizsgálat, tanulmány és szakértői anyag készült, amelyek között számos anyag igen alaposnak és igényesnek minősíthető, azonban a tárgyi vitaanyag nem reagál/támaszkodik azokra. Egyetértés van abban, hogy az energetikát komplexen kell kezelni és hosszú távra (15-30 év) kell előre tekinteni, kielégítve az ellátásbiztonság, fenntarthatóság, versenyképesség követelményeit. A premisszákat elfogadjuk, azonban a vitaanyagot az előterjesztett tartalommal nem tartjuk vitára alkalmasnak. Javasoljuk, hogy az OGY - viszonylag szoros határidő kitűzése mellett - kötelezze a Kormányt arra, hogy az energiapolitikai koncepciót az OGY által meghatározott tematikát is figyelembe veendő módon dolgozza át.
2. Az energetika a belső összetettsége és bonyolultsága miatt komplex megközelítést igényel, ezért szükségesnek tartjuk, hogy az OGY tartsa hatáskörében a feladatok meghatározásának és ellenőrzésének feladatát és ennek megfelelően, az OGY által meghatározandó tematika



szerint elkészített beszámoló keretében a Kormányt rendszeres időközönként számoltassa be az elvégzett munkáról, és hozzon határozatot a soron következő feladatokra.

3. A vitaanyagból nem tűnnek ki a prioritások a termelést, szállítást, felhasználást illetően lehetséges különböző megoldások között. A stratégiai tervben a gazdasági változások bizonytalansága miatt több forgatókönyvnek kellene szerepelnie. A MEE felajánlja részvételét a lehetséges forgatókönyvek és a prioritások meghatározásában, a villamos energiára koncentrálna.
4. Az állami szerepvállalás a piaci szabályok (energiapiaci modell) kialakításában, a szolgáltatási minőség biztosításában és a fogyasztói érdekek védelmében továbbra is szükséges. Ez folyamatos feladat, amelynek figyelembe kell vennie az üzleti tendenciákat. Természetesen szükséges a nemzetközi feltételek figyelembe vétele/alakítása is, elsősorban az EU direktívák alapján, azokat szem előtt tartva, ugyanakkor a nemzeti érdekek érvényre jutásáért mindent meg kell tenni. Ennek megfelelően Az EU tagságunkból következő lehetőségek és korlátok vonatkozásában javasoljuk annak az alapelvnek az elfogadását, hogy az EU-t elsősorban érdekeink érvényesítési terepének tekintjük, és csak másodsorban kötelezettségeket, szabályokat ránk kényszerítő szervezetnek. Ehhez természetesen szükséges, hogy érdekeinket hosszú távú érvénnyel, széleskörű társadalmi támogatottsággal meg tudjuk fogalmazni.
5. A nagy energetikai ellátórendszerek (gáz, villany, távhő, stb.) mellett hangsúlyosabban kell foglalkozni a helyi (kistérség, vidék, lakótelep, stb.) energetikai problémákkal és lehetőségekkel. Ez a végfelhasználói energiatakarékosság, a megújulók közvetlen, az adott térség sajátosságainak megfelelő hasznosítása (geotermia, napkollektorok, biomassza, stb.) szempontjából lenne fontos. Hosszú távon nem tartjuk optimálisnak, hogy a megújulók támogatása elsősorban a nagy rendszerek révén, keresztfinanszírozással valósuljon meg (kötelező átvétel, üzemanyag bekeverés, stb.).
6. A megújuló, alternatív, energiahatékony, energiatakarékos megoldások mind költségigényesek, beruházás és/vagy üzemeltetés és/vagy karbantartás vonatkozásában. Ezek széles körű bevezetéséhez, elterjedéséhez nem nélkülözhető az állami szerepvállalás, tisztán piaci viszonyok közé nem helyezhetők, ezek nem felelnek meg a profitabilitásnak. A társadalmi elfogadtatás igénye és szükségessége miatt szükségesnek és időszerűnek tartjuk, hogy a döntéshozók a megújuló energiaforrások működtetéséből a fogyasztókra háruló extra költségekről a fogyasztókat mielőbb és őszintén tájékoztassák.

7. A Kormány dolgozza ki a megújuló energiaforrások felhasználásának stratégiáját, összhangban az általános gazdaságpolitikai célokkal. Biztosítsa, hogy a megújulók alkalmazása a költségeken keresztül ne eredményezze a gazdaság versenyképességének romlását, illetve vegye figyelembe a lakosság teherbíró képességét. A stratégia részesítse előnyben a fogyasztók energiaigényét közvetlenül kielégíteni képes, a helyi adottságokat kihasználó technológiákat a villamosenergia-rendszeren keresztül értékesített megújuló energiával szemben. A stratégia azokat a technológiákat támogassa, amelyek bizonyítottan, az összes járulékos hatást is figyelembe véve, nettó ÜHG megtakarítást eredményeznek és nem veszélyeztetik az agrár környezetet.
8. Sem a vitaanyag, sem pedig a határozati javaslat az atomerőmű kérdését nem kezeli a súlyának és a jelentőségének megfelelően. Nem lehet az üzemidő hosszabbításon átesett paksi blokkok alternatívájaként emlegetni egy új atomerőmű építését. Természetesen semmi extra, a verseny-elvet sértő előnyt nem kell biztosítani, de a bővített nukleáris opciót sem szabad kihagyni a politikából. Esélye sincs Magyarországnak, - de az EU-nak sem - ha versenyképes akar maradni és csökkenteni akar a CO2 kibocsátáson, hogy kihagyja a nukleáris opciót. Ennek megfelelően az Országgyűlés határozzon arról, hogy a nukleáris villamosenergia-termelést a jövőben is az energiaellátás nélkülözhetetlen részének tekinti. A Kormány hozza meg a szükséges intézkedéseket, a nukleáris biztonságot ellenőrző és egyéb engedélyező hatóságok függetlenségének és szakmai felkészültségének fenntartása (fejlesztése) érdekében. A Kormány az atomerőművi kapacitások fenntartását, fejlesztését, illetve bővítését illető megvalósíthatósági vizsgálatokról kellő időben tájékoztassa az Országgyűlést, illetve kezdeményezze a szükséges határozatok meghozatalát
9. Az OGY határozzon arról, hogy a Kormány a távhő fogyasztók (elsősorban a lakótelepeken élők) hosszú távú érdekeit figyelembe véve alakítsa ki a távhőszolgáltatás jövőképét és fenntartásának stratégiáját. Ebből levezetve oldja fel a kialakult anomáliákat és rendezze a jogi és árszabályozási környezetet. Vizsgálja meg a távhő fogyasztók szolgáltatóhoz kötöttségének jelenlegi kényszerét, és - a távhő szolgáltatók kellő ösztönzése érdekében - oldja a fogyasztók kötöttségét.
10. Az OGY határozzon arról, hogy a Kormány kezdeményezze a villamosenergia-rendszer szabályozhatóságának felülvizsgálatát és a nemzetközi követelményeknek megfelelő szabályozhatóság tartós fenntartásához szükséges döntések előkészítését.
11. Az OGY hozzon határozatot arról, hogy a villamosenergia ellátás biztonságának fenntartása érdekében a Kormány dolgozzon ki olyan beruházás-ösztönző rendszert, amely elősegíti a hazai erőművi kapacitások megújításának megvalósítását.
12. Az OGY tekintse kiemelt feladatnak a 12. pont alatt megfogalmazott elvárást, miszerint gondoskodni kell az energiatudatossággal kapcsolatos ismeretek oktatásáról. Ehhez annyi megjegyzést kell fűzni, hogy az oktatandó ismereteknek korrekteknek, tényszerűnek, a szakmai szabályok által elismert és megkövetelt tartalommal kell rendelkezniük, mert

ellenkező esetben hatalmas károkat lehet okozni, elsősorban a társadalom megértő támogatásának megszerzése és megőrzése során.

13. Az előterjesztett vitaanyagok minősége jelzi azt, hogy - bár a jogszabályok szerint számos szervezetnek, intézménynek és hatóságnak kellene foglalkoznia az energetika kérdéseivel - nincs minden rendben a szervezet működésével. Az vélelmezhető, hogy az Energetikai Intézményrendszer tagjainak, azaz a Kormányzat, a Gazdasági Versenyhivatal és a Magyar Energia Hivatal, az Energia Központ Kht., az Országos Atomenergia Hivatal, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőségek, a Szakmai Egyesületek és a Civil Szervezetek, valamint az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának és általános helyettesének az energetikával kapcsolatos tevékenységét megfelelőképpen össze kellene hangolni. Ezt a koordinációt egy megfelelő mandátummal rendelkező „Koordinációs Testület” végezhetné, mely független szakértői tanácsadó, koordináló, problémafelvető, inicializáló feladatokat látna el más törvényekben meghatározott állami intézmények és a piaci szereplők számára.

Összefoglalásként javasoljuk, hogy az OGY kötelezze a Kormányt arra, hogy az energiapolitikai koncepciót az ország közép- és hosszú távú társadalom- és gazdaságpolitikai céljaival összhangban alakítsa ki. A koncepció kialakítása során gondoskodjon olyan környezet kialakításáról, amely biztosítja, hogy a gazdaság működéséhez és a lakosság civilizált életviteléhez mindig álljon rendelkezésre a szükséges energia, az energiaellátás költségei ne veszélyeztessék az EU átlaghoz való gazdasági és életszínvonalbeli felzárkózást, az alkalmazandó energia-átalakítási, elosztási és hasznosítási technológiák környezeti hatásai ne lépjék túl a mindenkori jó nemzetközi gyakorlatnak megfelelő határértékeket és ne rontsák az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességet.

Budapest, 2008. február 20.

Készítették a MEE szakértői:

Dr. Kádár Péter
Kovács András
Kovács Kálmán
Dr. Vajda István
Zarándy Pál